

Odluka:

Rev 89/2021-2

Zbirni podatci

Broj odluke: Rev 89/2021-2
ECLI broj: ECLI:HR:VSRH:2021:4296
Datum odluke: 02.03.2021
Vrsta odluke: Rješenje
Vrsta predmeta: Građanski - revizija
Odjel: GRAĐANSKI ODJEL
[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Rev 89/2021-2

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Rev 89/2021-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Ivana Vučemila, predsjednika vijeća, Jasenke Žabčić, članice vijeća i sutkinje izjaviteljice, te Viktorije Lovrić, Marine Paulić i Dragana Katića, članova vijeća, u pravnoj stvari I. tužiteljice A. D., OIB: ... i II. tužiteljice I. D., OIB: ..., obje iz B., koje zastupa punomoćnik Z. N., odvjetnik u Z., protiv tuženice Republike Hrvatske, koju zastupa Općinsko državno odvjetništvo u Varaždinu, Građansko-upravni odjel, radi naknade štete, odlučujući o reviziji tužiteljica protiv rješenja o troškovima postupka sadržanog u presudi Županijskog suda u Varaždinu, Stalna služba u Koprivnici, broj GŽ-1905/2019-2 od 23. siječnja 2020., kojim je potvrđeno rješenje o troškovima postupka sadržano u presudi Općinskog suda u Varaždinu broj P-986/2014-17 od 12. siječnja 2015., u sjednici održanoj 2. ožujka 2021.,

r i j e š i o j e:

Prihvaća se revizija tužiteljica te se preinačuje rješenje o troškovima postupka sadržano u presudi Županijskog suda u Varaždinu, Stalna služba u Koprivnici, broj GŽ-1905/2019-2 od 23. siječnja 2020. i presudi Općinskog suda u Varaždinu broj P-986/2014-17 od 12. siječnja 2015. i rješava:

Svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Obrazloženje

Presudom suda prvog stupnja u cijelosti je odbijen tužbeni zahtjev tužiteljica kojim je zatražena isplata naknade štete I. tužiteljici A. D. u iznosu od 350.017,32 kn, a II. tužiteljici I. D. u iznosu od 1.300.000,00 kn s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama (točka I. izreke). Tužiteljicama je naloženo naknaditi tuženici parnični trošak u iznosu od 58.750,00 kn u roku od 15 dana (točka II. izreke).

Presudom suda drugog stupnja odbijena je žalba tužiteljica kao neosnovana i potvrđena je prvostupanjska presuda.

Rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Revd-1367/2020-2 od 22. rujna 2020. tužiteljicama je dopušteno podnošenje revizije protiv presude Županijskog suda u Varaždinu, Stalna služba u Koprivnici, broj GŽ-1905/2019-2 od 23. siječnja 2020. u dijelu koji se odnosi na odluku o troškovima postupka zbog sljedećeg pravnog pitanja:

"Je li sud prilikom odmjeravanja troškova postupka Republici Hrvatskoj po osnovi zastupanja po državnom odvjetništvu, sukladno odredbi čl. 154. st. 1. u svezi s čl. 163. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11-pročišćeni tekst, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19, dalje: ZPP) dužan ocijeniti predstavlja li dosuđeni iznos nerazmjerni teret za protivnu stranku, a s obzirom na to da se radi o troškovima koji nisu stvarno nastali, vodeći računa o zaključcima Europskog suda za ljudska prava u presudama od 6. rujna 2016. Cindrić i Bešlić protiv Hrvatske, zahtjev broj 72152 te od 18. srpnja 2013. Klauz protiv Hrvatske, zahtjev broj 28963/10 u primjeni odredbi čl. 6. st. 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine - Međunarodni ugovori" broj 18/97, 14/02, 98/05, 1/06, 2/10) te čl. 1. Protokola 1. uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, bez obzira na ishod spora?"

Tužiteljice su podnijele reviziju zbog navedenog pravnog pitanja te su predložile preinačiti odluku o trošku sadržanu u nižestupanjskim presudama te odbiti zahtjev tuženice za naknadu troškova postupka.

Tuženica u odgovoru na reviziju predlaže reviziju odbiti kao neosnovanu. Traži trošak sastava odgovora na reviziju.

Revizija je osnovana.

Na temelju odredbe čl. 391. st. 1. ZPP-a ovaj sud ispitao je pobijanu presudu samo u dijelu u kojem je revizija dopuštena i samo zbog pitanja zbog kojeg je dopuštena.

Sud prvog stupnja je na temelju odredbe čl. 155. i čl. 154. st. 1. ZPP-a obvezao tužiteljice, koje su u cijelosti izgubile parnicu, naknaditi tuženici troškove parničnog postupka u iznosu od 58.750,00 kn, a drugostupanjski sud je potvrdio odluku o troškovima postupka pri čemu je otklonio žalbene navode kojima su tužiteljice isticale da je odluka o troškovima postupka u suprotnosti s presudom Europskog suda za ljudska prava donesenom u predmetu Klauz protiv Hrvatske. Prema ocjeni drugostupanjskog suda nije bilo uvjeta za primjenu shvaćanja iz navedene presude budući da su tužiteljice u cijelosti izgubile parnicu, dok je predmetu Klauz protiv Hrvatske tužitelj djelomično uspio u parnici radi naknade štete.

Prema odredbi čl. 154. st. 1 ZPP-a stranka koja u cijelosti izgubi parnicu dužna je protivnoj stranci i njezinu umješaču nadoknaditi troškove.

Prema odredbi čl. 163. ZPP-a odredbe o troškovima primjenjuju se i na stranke što ih zastupa državno odvjetništvo (st. 1.), a u tom slučaju troškovi postupka obuhvaćaju iznos koji bi se stranci priznao u ime nagrade odvjetniku (st. 2.).

Prema čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine" - Međunarodni ugovori - broj 18/97, 6/99 - pročišćeni tekst, 8/99 - ispravak, 14/02, 1/06, 2/10, dalje: Konvencija) svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svojeg vlasništva. Nitko ne može biti lišen svoga vlasništva, osim u javnom interesu, i to samo uz uvjete predviđene zakonom i općim načelima međunarodnog prava

Imajući u vidu stajalište Europskog suda za ljudska prava izraženo u presudi Klauz protiv Hrvatske (presuda od 18. srpnja 2013, zahtjev br. 28963/10) koje je taj sud detaljnije razradio i u presudi Cindrić i Bešlić protiv Hrvatske (presuda od 6. rujna 2016., zahtjev br. 72152/13), a koja se odnosi na parnični predmet u kojem je zahtjev za naknadu štete protiv Republike Hrvatske bio u cijelosti odbijen, revizijski sud smatra da se neovisno o ishodu spora može razmatrati je li postignuta pravedna ravnoteža između općeg interesa (legitimnog cilja kojem teži pravilo naknadi troškova) i prava tužiteljica na temelju čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju.

U svjetlu navedenih odluka Europskog suda za ljudska prava nalog za plaćanje troškova postupka prema kojem su tužiteljice obvezane platiti troškove zastupanja države u državni proračun predstavlja miješanje u pravo tužiteljica na mirno uživanje vlasništva.

Načelo iz odredbe čl. 154. st. 1. ZPP-a prema kojem onaj tko izgubi spor plaća troškove protivnoj stranici samo po sebi ne može se smatrati protivnim čl. 1. Protokola 1. uz Konvenciju, pa bi i država čiji proračun nije neograničen trebala uživati zaštitu od neutemeljenih parnica (tako i u odlukama Klauz protiv Hrvatske i Cindrić i Bešlić protiv Hrvatske) slijedom čega zahtjev tuženice za naknadu parničnih troškova, a potom i obvezivanje tužiteljica na naknadu troškova tuženici u ovom predmetu teži legitimnom cilju. Stoga je, prema ocjeni ovog suda, miješanje države u pravo tužiteljica na mirno uživanje vlasništva bilo zakonito.

U svakom predmetu koji uključuje eventualnu povredu čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju sud mora utvrditi je li zbog miješanja države neka osoba morala snositi nerazmjerni i prekomjerni teret.

U ovom predmetu tužiteljice su ponijele tužbu radi naknade štete zbog smrti supruga I. tužiteljice i oca II. tužiteljice koji je, nakon što je bio zatvoren u prostorijama za zadržavanje Policijske uprave B., zajedno s drugim osobama, odveden u obližnju šumu i ubijen iz

vatrenog oružja. U vrijeme podnošenja tužbe zbog predmetnog štetnog događaja vodio se kazneni postupak protiv više optuženika. Drugostupanjski sud je zaključio da bi tužiteljice imale pravo na naknadu štete prema odredbama Zakona o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija ("Narodne novine", broj 117/03). Međutim, tužbeni zahtjev je odbijen jer je protekao objektivni zastarni rok iz čl. 376. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01, dalje: ZOO), a ocijenjeno je da nema mjesta primjeni zastarnog roka iz čl. 377. ZOO-a.

Prema ocjeni ovog suda predmetna tužba nije bila lišena ikakvog sadržaja ili očigledno nerazumna, niti se može smatrati da je očekivanje tužiteljica da će ostvariti pravo na naknadu štete bilo potpuno neopravdano.

Nadalje, u ovom predmetu se ne radi o klasičnom građanskopravnom sporu između privatnih stranaka. Tuženicu Republiku Hrvatsku zastupa Državno odvjetništvo, a troškovi državnog odvjetništva se procjenjuju na temelju odvjetničkih nagrada iako se isto zapravo financira iz državnog proračuna i, samim time, nije u istom položaju kao odvjetnik. Tužiteljicama je naloženo naknaditi tuženici troškove parničnog postupka u iznosu od 58.750,00 kn. Navedeni iznos troškova nije neznatan s obzirom na materijalnu i financijsku situaciju tužiteljica, a prema podacima iz spisa.

Slijedom iznesenog, a imajući u vidu okolnosti konkretnog slučaja, za zaključiti je da odlukom o troškovima postupka nije postignuta pravična ravnoteža odnosno da plaćanje navedenih troškova za tužiteljice predstavlja prekomjeran teret, a što bi dovelo do povrede čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju.

Stoga je valjalo na temelju odredbe čl. 395. st. 1. ZPP-a, u vezi s čl. 400. st. 3. ZPP-a, preinačiti rješenje o troškovima postupka sadržano u nižestupanjskim presudama i odlučiti da svaka stranka snosi svoje troškove postupka, a tom odlukom obuhvaćeni su i troškovi postupka pred revizijskim sudom (čl. 166. st. 2. ZPP-a).

Zagreb, 2. ožujka 2021.

Predsjednik vijeća:
Ivan Vučemil, v.r.